

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte: Ursache Petru,

judcători: Toma Nadejda și Țurcan Anatolie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Mocanu Dumitru XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.04.2017 – 13.06.2017;

Instanța de apel: 14.07.2017 – 26.09.2017;

Instanța de recurs: 16.11.2017 – 13.12.2017;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni (sediul Călărași) din 13 iunie 2017, Mocanu Dumitru a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (4) Cod penal și conform legii prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost dispusă încasarea de la Mocanu Dumitru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în suma de 949 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că inculpatul la 25 ianuarie 2017, în jurul orelor 16-17, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul său situat în satul Hoginești, raionul Călărași, a inițiat un conflict cu soția sa Mocan Ana, ulterior, intenționat a îmbrâncit-o și i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și o despicătura din lemn peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i astfel vătămări corporale în formă de traumă contuză închisă a abdomenului sub formă de ruptură liniară verticală în regiunea hilului splinei, fracturi ale coastelor 6 și 8 pe dreapta, echimoze pe glanda mamară dreapta, brațul drept și membre inferioare, care au fost produse prin acțiunea obiectului dur contondent, care putea fi o despicătură din lemn, cu puțin timp

pană la deces și se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, care se află în legătură cauzală cu decesul, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr.48D din 23.03.2017.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Jian Veaceslav în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care lui Mocanu Dumitru să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 4 luni.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele argumente:

- la stabilirea categoriei și termenului pedepsei prin prisma art. 75 Cod penal, instanța de judecată urma să ia în considerație următoarele circumstanțe: că inculpatul este la prima încălcare a Legii penale, anterior nu a comis infracțiuni și nu a fost atras la răspundere penală, iar la locul de trai se caracterizează pozitiv; că și-a recunoscut pe deplin vinovăția, de cele comise sincer se căiesc și regretă și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată conform art. 364/1 Cod de procedură penală; că a săvârșit infracțiunea ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal sau familial, legate de faptul că partea vătămată făcea abuz de băuturi alcoolice și din acest motiv ducea un mod de viață amoral și incompatibil cu principiile vieții de familie, ceea ce genera în familie certuri și o atmosferă insuportabilă de stres și neînțelegere; imoralitatea acțiunilor victimei, care au provocat infracțiunea și anume faptul că la data săvârșirii infracțiunii partea vătămată se afla în stare de ebrietate avansată încât nu se putea deplasa de sine stătător, ceea ce l-a provocat pe inculpat la comiterea infracțiunii;

- circumstanțele agravante la caz lipsesc, iar circumstanțele enumerate conform art. 76 Cod penal constituie circumstanțe atenuante și totodată ele constituie circumstanțe excepționale prin prisma art. 79 Cod penal;

- consideră că pedeapsa sub formă de 9 ani închisoare aplicată de instanța de fond este una prea aspră și necorespunzătoare circumstanțelor cazului, motiv din care consideră că pedeapsa aplicată inculpatului nu a fost corect individualizată;

- potrivit prevederilor 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care prevede reducerea limitelor minime și maxime ale pedepsei cu închisoarea cu 1/3 în cazul examinării cauzei în procedura simplificată de recunoaștere a probelor administrate la faza de urmărire penală, limitele pedepsei pentru infracțiunea prevăzută la art. 201/1 alin. (4) Cod penal sunt de la 8 ani până la 10 ani închisoare;

- conform art. 79 al. (1) Cod penal, în cazul existenței circumstanțelor excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei, instanța poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală;

- consideră că o pedeapsă prin aplicarea art. 79 Cod penal și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 4 luni stabilită lui Mocanu Dumitru ar fi una echitabilă și care ar asigura scopul pedepsei penale de reeducare și corectare a inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, a fost admis apelul avocatului, casată sentința parțial, inclusiv din oficiu în

baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în partea încasării cheltuielilor de judecată, pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea înaintată de procuror privind încasarea de la Mocanu Dumitru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 949 lei, ca fiind neîntemeiată.

În rest au fost menținute dispozițiile sentinței.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 201¹ alin. (4) Cod penal, după semnele calificative - violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care au cauzat decesul victimei.

Astfel, afirmațiile avocatului precum că instanța de fond incorect a individualizat pedeapsa inculpatului, numindu-i o pedeapsă prea aspră, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Verificând legalitatea și temeinicia individualizării pedepsei penale efectuate de către prima instanță, instanța de apel a ținut cont de art. 61, 70, 75, 76 - 78, 90 alin. (4) Cod penal, de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite și anume de faptul că prin acțiunile sale inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă, de faptul că inculpatul a recunoscut integral vinovăția sa, contribuind activ la investigarea cazului, a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, anterior nu a fost condamnat și nici nu a fost atras la răspundere contravențională (f. d. 77-78), la evidența medicului psihiatru nu se află (f. d. 81), se află la evidența medicului narcolog cu diagnosticul alcoolism cronic (f. d. 82), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f. d. 73).

Ca circumstanță atenuantă, în temeiul prevederilor art. 76 Cod penal, s-a stabilit căința sinceră. Ca circumstanță agravantă s-a reținut săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate.

Instanța de fond a stabilit corect noile limite minime și maxime ale pedepsei, luând în considerație prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, a luat în considerație circumstanțele atenuante și agravante, gradul pericolului social comis prin infracțiune, care s-a soldat cu decesul unui membru al familiei, de comportamentul inculpatului până și după săvârșirea infracțiunii, și a ajuns la concluzia justă, stabilind inculpatului o pedeapsă echitabilă, care corespunde prevederilor Părții generale și Părții Speciale a Codului penal, care se încadrează în noile limite de pedeapsă stabilite prin prisma art. 364/1 Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele apărării precum că la caz urmau să fie aplicate prevederile art. 79 Cod penal, or, norma respectivă nu este aplicabilă la caz, nefiind întrunite exigențele legale ce ar admite constatarea circumstanțelor excepționale, și, totodată, infracțiunea fiind comisă de inculpat în stare de ebrietate.

Instanța de apel a mai reținut că din materialele cauzei rezultă că acuzatorul de stat a întemeiat solicitarea de încasare a cheltuielilor judiciare în temeiul cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 48D din 23.03.2017 (f. d. 63) și pentru efectuarea expertizei nr. 15 din 17.03.2017 (f. d. 65), care au fost dispuse prin ordonanța organului de urmărire penală, pentru determinarea modului de apariție a mecanismului formării și gradul vătămarilor corporale ale victimei și cauzei decesului victimei Mocanu Ana.

Astfel, măsurile invocate de procuror ca cheltuieli ce necesită a fi încasate din contul inculpatului constituie măsuri procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat: costul expertizelor medico-legale nr. 48D din 23.03.2017 și expertizei nr. 15 din 17.03.2017 reprezintă cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd de a fi încasate din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare în asemenea caz.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 01 noiembrie 2017, în termen, declară recurs ordinar procurorul, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel în cadrul examinării cauzei nu a luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 949 lei la realizarea expertizelor, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanța de apel a exclus greșit dispoziția de încasare de la Mocanu Dumitru în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 949 lei.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite apelul avocatului Jian Veaceslav în numele inculpatului Mocanu Dumitru, cu casarea parțială a sentinței inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală în partea încasării cheltuielilor de judecată, pronunțând în această parte o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cerința procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, or, cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în speță nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente suportate anume de către stat.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod penal stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) Cod penal prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, *experți*, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Prin urmare, suma de 949 lei este compusă din efectuarea expertizelor medico-legale nr. 48D din 23 martie 2017 (f. d. 63 - 64) și nr. 15 din 17 martie 2017 (f. d. 65 - 69), care au fost dispuse prin ordonanța organului de urmărire penală (f. d. 62), pentru determinarea modului de apariție a mecanismului formării și gradul vătămarilor corporale ale victimei și cauzei decesului victimei Mocanu Ana, or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așa dar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea cauzei decesului victimei, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Mocanu Dumitru XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **12 ianuarie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie